Lekce 28

Gramatická látka		Odkaz na gramatiku
Konjugace:	Kmeny plynné: aorist a futurum akt. a med.	§§ 286-287

1. Z Platónových *Zákonů*:

Ὃς ἂν ἐκ προνοίας[1] τε καὶ ἀδίκως ὁντιναοῦν τῶν ἐμφυλίων[2] αὐτόχειρ[3] κτείνῃ, τῶν νομίμων[4] εἰργέσθω[5], μήτε ἱερὰ μήτε ἀγορὰν μήτε λιμένας μήτε ἄλλον κοινὸν σύλλογον[6] μηδένα μιαίνων, ἐάντε τις ἀπαγορεύῃ τῷ δράσαντι ταῦτα ἀνθρώπων καὶ ἐὰν μή — ὁ γὰρ νόμος ἀπαγορεύει καὶ ἀπαγορεύων ὑπὲρ πάσης τῆς πόλεως ἀεὶ φαίνεταί τε καὶ φανεῖται. (Plat. Leg. 871a, 2 ff.)

2a. Θάρσει[7]· λέγων τἀληθὲς οὐ σφαλῇ ποτε. (Soph. Frgm. 529, TGF)

2b. Πολλά[8] τοι σμικροὶ[9] λόγοι
ἔσφηλαν ἤδη καὶ κατώρθωσαν[10] βροτούς. (Soph. El. 415 s.)

3. Περικλῆς ἐν ταῖς στρατηγίαις[11] εὐδοκίμει[12] μάλιστα διὰ τὴν ἀσφάλειαν[13] ἀεὶ λέγων πρὸς τοὺς πολίτας, ὡς ὅσον ἐπ' αὐτῷ[14] μενοῦσιν ἀθάνατοι πάντα τὸν χρόνον. (Plut. Pericl. 18,1)

4. Δημῶναξ ἐρομένου τινός· «Ὁποῖα νομίζεις τὰ ἐν Ἅιδου[15];» ἀπεκρίνατο· «Περίμεινον[16] κἀκεῖθέν σοι ἐπιστελῶ». (Lucian. vita Demon. 43)

5. Καιλίου δὲ τοῦ ῥήτορος δεομένου παρδάλεις αὐτῷ πρός τινα θέαν εἰς Ῥώμην ἐκ Κιλικίας ἀποστεῖλαι, Κικέρων καλλωπιζόμενος[17] ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις γράφει πρὸς

---

[1] ἡ πρόνοια `úmysl'
[2] ἐμφύλιος `soukmenovec'
[3] αὐτόχειρ `vlastnoručně'
[4] τὰ νόμιμα `zavedenézvyky, mravy'
[5] εἴργω (gen.) `vylučovatz'
[6] ὁ σύλλογος `shromáždění, shromaždiště'
[7] θάρσει = θάρρει
[8] πολλά zde `často'
[9] σμικρός = μικρός
[10] κατορθῶ, -οῦν `prospívat'
[11] ἡ στρατηγία `vedení vojska'
[12] εὐδοκιμῶ, -εῖν `být proslulý'
[13] ἡ ἀσφάλεια `stálost', zde `opatrnost'
[14] ὅσον ἐπ' αὐτῷ `pokud záleží na něm'
[15] ἐν Ἅιδου (doplňte οἴκῳ) `v podsvětí'
[16] περιμένω `vyčkat'
[17] καλλωπίζομαι ἐπί (dat.) `vychloubat se'

αὐτὸν οὐκ εἶναι παρδάλεις ἐν Κιλικίᾳ· πεφευγέναι γὰρ εἰς Καρίαν ἀγανακτούσας, ὅτι μόναι πολεμοῦνται[18] πάντων εἰρήνην ἐχόντων. (Plut. Cicero 36, 6)

6. Ὁ δ' Ἀλκιβιάδης εἰς τὸ μανθάνειν ἥκων τοῖς μὲν ἄλλοις ὑπήκουε διδασκάλοις ἐπιεικῶς, τὸ δ' αὐλεῖν[19] ἔφευγεν ὡς ἀγεννὲς[20] καὶ ἀνελεύθερον[21]. «Αὐλείτωσαν[22]», ἔφη, «Θηβαίων παῖδες. διαλέγεσθαι γὰρ οὐκ ἴσασιν. ἡμῖν δὲ τοῖς Ἀθηναίοις, ὡς οἱ πατέρες λέγουσιν, ἀρχηγέτις[23] Ἀθηνᾶ καὶ πατρῷος[24] Ἀπόλλων, ὧν ἡ μὲν ἔρριψε τὸν αὐλόν[25], ὁ δὲ καὶ τὸν αὐλήτην[26] ἐξέδειρε.» (Plut. Alcib. 2, 5 s.)

7. Ἀλκιβιάδης ἔτι μειράκιον ὢν ἐστρατεύσατο τὴν εἰς Ποτίδαιαν στρατείαν καὶ Σωκράτη σύσκηνον[27] εἶχε καὶ παραστάτην[28] ἐν τοῖς ἀγῶσιν[29]. τοῦ δ' Ἀλκιβιάδου τραύματι[30] περιπεσόντος ὁ Σωκράτης ἤμυνε καὶ ἔσωσεν αὐτόν. (Plut. Alcib. 7, 3 s.)

Slovní zásoba

1.	ἀποκτείνω, -ενῶ, -εινα, ἀπέκτονα, —, —	usmrtit, zabít	necare, interfecere
	ἡ ἀγορά, -ᾶς	náměstí	forum
	ὁ λιμήν, -ένος	přístav	portus
	μιαίνω, -ανῶ, -ανα, μεμίαγκα, μεμίασμαι, ἐμιάνθην	špinit, poskvrnit	maculare, imbuere
	ἀπαγορεύω, ἀπερῶ, ἀπεῖπον, ἀπείρηκα, ἀπείρημαι, ἀπερρήθην	zakázat, zapovědět	vetare, interdicere
	δρῶ, -ᾶν, -σω, -σα, -κα, -μαι, -σθην	konat, činit	facere, agere, gerere
2.	σφάλλω, -αλῶ, ἔσφηλα, ἔσφαλκα, ἔσφαλμαι, ἐσφάλην	viklat, přivádět do záhuby	labefacere, fallere
	σφάλλομαι, -λοῦμαι, -όμην, -λμαι, —	mýlit se, chybovat	aberrare, falli
3.	μένω, μενῶ, ἔμεινα, μεμένηκα, —, —	zůstat, čekat	manere, exspectare
4.	ὁποῖος, -α, -ον	jaký	qualis

[18] πολεμῶ, -εῖν `válčit', v pas. `být stíhán válkou'
[19] αὐλέω `hrát na flétnu, píšťalu'
[20] ἀγεννής `nedůstojný'
[21] ἀνελεύθερος `nevhodný pro svobodného člověka'
[22] αὐλείτωσαν = αὐλούντων
[23] ἡ ἀρχηγέτις `zakladatelka, patronka'
[24] πατρῷος `otcovský, praotci uctíván, patron'
[25] ὁ αὐλός `flétna, píšťala'
[26] ὁ αὐλήτης `flétnista, pištec'
[27] ὁ σύσκηνος `společník ve stanu'
[28] ὁ παραστάτης `pomocník'
[29] ὁ ἀγών `zápas', zde `bitva, boj'
[30] τὸ τραῦμα `rána'

 Provizorní interní tisk (Teiresiás MU - ÚKS FF MU). Kontakt: teiresias@muni.cz.

	ἐκεῖθεν	odtud	hinc, inde
	στέλλω, -ελῶ, ἔστειλα, ἔσταλκα, ἔσταλμαι, ἐστάλην	posílat	mittere
	ἐπιστέλλω	oznámit, sdělit	nuntiare
5.	ἀγανακτῶ, -εῖν, -ήσω, -ησα, -ηκα, —, —	být rozhořčený	indignari
6.	ὑπακούω, -σομαι, -σα, -ακήκοα, -ήκουσμαι, -ηκούσθην (dat.)	naslouchat	audire
	ἐπιεικής, -ές	slušný	mansuetus, probus
	ἐκδέρω, -ρῶ, -έδειρα, -δέδαρκα, -ρμαι, -ρην	stáhnout, sedřít	detrahere
7.	τὸ μειράκιον, -ου	mladík	iuvenis, adulescens
	ἀμύνω, -νῶ, ἤμυνα, —, —, —	odvracet, odrazit, chránit; bojovat za něco	avertere, defendere

Cvičení

Společně s lekcí 29.

Provizorní interní tisk (Teiresiás MU - ÚKS FF MU). Kontakt: teiresias@muni.cz.